

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальності	071, 072
Загальний обсяг	4 кредитів ЄКТС (120 годин)
Тривалість викладання	6-й семестр (12 чверть)
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	5 год/тиждень
лекції	2 год/тиждень
практичні	3 год/тиждень
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: економічного аналізу і фінансів

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2377>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «ФП ФКУ»

Інформація про викладача:

Букреєва Дар'я Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент, завідувач
кафедри економічного аналізу і фінансів

Персональна сторінка

https://eaf.nmu.org.ua/ua/pro_kaf/title_kozar.php

Е-пошта:

bukreieva.d.s@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Фінансове планування фінансово-кредитних установ» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін, що

пропонуються в рамках циклу фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП 071 – облік і оподаткування та 072 – фінанси, банківська справа та страхування. Вона забезпечує професійний розвиток здобувача, опанування інструментів аналізу, оцінки та прогнозування ключових показників діяльності фінансово-кредитних установ.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування та поглиблення компетенцій щодо використання інструментів аналізу, оцінки та прогнозування ключових показників діяльності фінансово-кредитних установ.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансове планування фінансово-кредитних установ» є:

- знати, розуміти та вміти застосовувати методи оцінки результатів та планування діяльності ФКУ;

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку капіталу комерційного банку, розраховувати та оцінювати ключові показники капіталу, їх відповідність встановленим нормативам;

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку зобов'язань комерційного банку, дотримання встановлених нормативів та показників якості та прибутковості депозитного портфелю;

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку активів комерційного банку, оцінювати якість кредитного портфеля банку, прогнозувати структуру та обсяги кредитних операцій, їх ефективність;

- розуміти та вміти застосовувати процедури оцінки та планування гепу та спреду банку;

- вміти оцінювати та прогнозувати ризики комерційного банку: портфельний ризик, інвестиційний ризик, розрив ліквідності, валютна позиція та валютні ризики

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати ліквідність комерційного банку, дотримання встановлених нормативів;

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати прибуток комерційного банку, використовувати ставку альтернативних витрат, розраховувати процентну маржу, прогнозувати комісійні доходи банку;

- розуміти та вміти застосовувати процедури оцінки ймовірності банкрутства комерційного банку, прогнозувати заходи щодо запобігання банкрутству;

- вміти визначати, аналізувати та прогнозувати показники діяльності страхових компаній та інших ФКУ.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

До дисципліни «Фінансове планування фінансово-кредитних установ» відповідно до робочої програми навчальної дисципліни віднесено такі результати навчання:

1. Бути здатним застосовувати методи оцінки результатів та планування діяльності ФКУ.
2. Бути здатним визначати, аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку капіталу комерційного банку, розраховувати та оцінювати ключові показники капіталу, їх відповідність встановленим нормативам;
3. Бути здатним визначати, аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку зобов'язань комерційного банку, дотримання встановлених нормативів та показників якості та прибутковості депозитного портфелю;
4. Бути здатним аналізувати та прогнозувати обсяги, структуру та динаміку активів комерційного банку, оцінювати якість кредитного портфеля банку, прогнозувати структуру та обсяги кредитних операцій, їх ефективність;
5. Бути здатним застосовувати процедури оцінки та планування гепу та спреду банку;
6. Бути здатним оцінювати та прогнозувати ризики комерційного банку: портфельний ризик, інвестиційний ризик, розрив ліквідності, валютна позиція та валютні ризики
7. Бути здатним визначати, аналізувати та прогнозувати ліквідність комерційного банку, дотримання встановлених нормативів;
8. Бути здатним визначати, аналізувати та прогнозувати прибуток комерційного банку, використовувати ставку альтернативних витрат, розраховувати процентну маржу, прогнозувати комісійні доходи банку;
9. Бути здатним застосовувати процедури оцінки ймовірності банкрутства комерційного банку, прогнозувати заходи щодо запобігання банкрутству;
10. Бути здатним визначати, аналізувати та прогнозувати показники діяльності страхових компаній та інших ФКУ.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ	40
Тема 1. Теоретичні основи планування діяльності ФКУ	4
Тема 2. Оцінка та планування капіталу комерційного банку	4

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
Тема 3. Оцінка та планування зобов'язань комерційного банку	4
Тема 4. Оцінка та планування активів комерційного банку	4
Тема 5. Оцінка та планування активів та пасивів комерційного банку	4
Тема 6. Оцінка та планування ризиків комерційного банку	4
Тема 7. Оцінка та планування ліквідності комерційного банку	4
Тема 8. Оцінка та планування прибутку комерційного банку	6
Тема 9. Оцінка ймовірності банкрутства та планування антикризових заходів комерційного банку	6
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	80
ПЗ 1. Методи оцінки результатів та планування діяльності ФКУ	10
ПЗ 2. Капітал комерційного банку: ключові показники	8
ПЗ 3. Зобов'язання комерційного банку: показники та нормативи	8
ПЗ 4. Активи комерційного банку: прогнозування кредитного портфелю	8
ПЗ 5. Оцінка та планування гепу та спреду.	8
ПЗ 6. Ризики комерційного банку: портфельний ризик, інвестиційний ризик, розрив ліквідності, валютна позиція та валютні ризики	10
ПЗ 7. Ліквідність комерційного банку: показники та нормативи	8
ПЗ 8. Прибуток комерційного банку: ставка альтернативних витрат, процентна маржа, комісійні доходи.	10
ПЗ 9. Оцінка ймовірності банкрутства комерційного банку	10
РАЗОМ	120

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365, застосунки Microsoft Office: Teams, Moodle, Zoom. інсталюваний на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point). Мультимедійне обладнання: проектор, ноутбук. Підключена аудиторія до Wi-Fi

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ДП», <https://bit.ly/3R5UPvZ>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти отримують підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі складання заліку.

Поточна успішність складається: з успішності за тестування на лекційних заняттях, оцінок за участь у практичних заняттях, оцінок за виконання індивідуальних завдань.

Отримані бали за індивідуальні завдання та тестування додаються. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *лекційного заняття*:

Тестові завдання складаються з 10 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови правильного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,2 бали. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 2 бали.

6.3.2. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Кожне практичне завдання оцінюється відповідно до проведених активностей.

6.3.3. *Індивідуальні завдання (ІЗ)* оцінюються максимально у 60 балів.

6.3.4.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», (<https://bit.ly/3DSaKuT>), Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://bit.ly/3DPkuGj>). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити зміст та тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Фінансове планування фінансово-кредитних установ».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або в чат Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим.

При використанні дистанційного формату навчання через додаток MTeams здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил он-лайн комунікацій:

- тримати переважно увімкненою камеру задля ідентифікації присутності та свідчення залученості до навчального процесу;
- тримати вимкненим мікрофон, окрім випадків участі у дискусії та інших інтерактивних заходах, які передбачають відповіді на поставлені

- питання або постановки питання до викладача;
- при постановці питання використовувати сервіс MS Teams «підняти долоньку».

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності, а також заходи, пов'язані зі збереженням життя та здоров'я в умовах дії воєнного стану. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем відповідно до індивідуального графіку навчання студента.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, олімпіадах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети.

Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Фінансове планування фінансово-кредитних установ».

8.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про банки і банківську діяльність. Закон України // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Інструкція НБУ (Постанова Правління Національного банку України 28.08.2001 № 368 з

оновленнями та доповненнями) // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#n25>

3. Про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні. Положення НБУ (Постанова Правління Національного банку України 11.12.2014 № 806 з оновленнями та доповненнями) // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#n22>

4. Правила складання та подання плану відновлення діяльності кредитної спілки до Національного банку України (Постанова Правління Національного банку України 15.09.2022 № 203) // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-22#Text>

5. Про кредитні спілки. Закон України з оновленнями та доповненнями // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14#Text>

6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг. Закон України з оновленнями та доповненнями // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

7. Про валюту і валютні операції. Закон України з оновленнями та доповненнями // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2473-19#Text>

8. Положення про встановлення пруденційних нормативів, що є обов'язковими для дотримання небанківськими надавачами платіжних послуг, та визначення методики їх розрахунку // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0190500-22#Text>

9. Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру ринкового ризику // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-21#Text>

10. Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу в банках України та банківських групах // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0161500-21#Text>

11. Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030500-21#Text>

12. Положення про політику винагороди в банку // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-20#Text>

13. Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0156500-19#Text>

14. Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-19#Text>
15. Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-19#Text>
16. Положення про валютний нагляд // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19#Text>
17. Положення про здійснення операцій із валютними цінностями // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19#Text>
18. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
19. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
20. Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17#Text>
21. Положення про екстрену підтримку Національним банком України ліквідності банків // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0411500-16#Text>
22. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
23. Положення про процентну політику Національного банку України // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16#Text>
24. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>
25. Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0328500-15#Text>
26. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#Text>
27. Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні // Електронний ресурс: [Режим доступу] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#n22>
28. Сінкі Дж. Фінансовий менеджмент в комерційному банку та в індустрії фінансових послуг // Електронний ресурс: [Режим доступу]

https://f.ua/statik/files/products/516528/finansoviyy-menedjment-v-kommercheskom-banke-i-v-industrii-finansoviyh-uslug-9785961463088_622.pdf

29. Фінансовий менеджмент у банку: навч. Посібник/ В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, Ф.Л. Шевчук. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2017. – 180 с.

30. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.